

Nazi Zulmünden Kaçan Almanca Konuşan Mülteci Bilim İnsanlarının İktisat ve Maliye İlmine Katkıları'na Bir Bakış

A Glimpse to Economic and Fiscal Contributions of German-Speaking Refugees Escaping Nazism

İhsan Erdem SOFRACI¹

Öz

Alman bilim insanları, sanatçıları ve politikacılarının nasyonal sosyalist diktatörlüğün baskısı altında zorunlu göç süreci oldukça geniş bir kesimi kapsıyordu. 1933 yılı ve sonrasında birçok ülkede bulunan almanca konuşan mültecilerin sayısı Türkiye'ye sığınanların sayısından fazlaydı. Ancak, Nazi zulmünden kaçan mültecilerin göreceli önemi hiçbir yerde Türkiye Cumhuriyeti'ndeki kadar büyük olmamış ve çalışmaları bu kadar kalıcı etki bırakmamıştır. 1933 sonrasında Nazi Almanyası'ndan kovulan Alman bilim adamları sayesinde, genç cumhuriyet'in üniversite reformunu gerçekleştirmesi mümkün olmuştur. Olumsuz koşulların varlığı elbette süreci yavaşlatmış olabilir. Mesela, 1930'lu yıllarda Türkiye'de okuma-yazma bilmeyenlerin oranı mültecilerin mesleki faaliyette buldukları diğer ülkelere göre oldukça yüksektir. Her şeye rağmen, Almanca konuşan bilim adamları ve sanatçıları Türkiye'deki meslek gruplarının yetiştirilmesi ve hakları ile kamusal alanda yaptıkları yenilik ve çalışmalarla önemli bir yol kaydetmişlerdir denilebilir. Bu etki sadece süreci yaşayan kuşağı değil ve fakat sonraki kuşağı da etkilemiştir. Bu çerçeveden hareketle, biz bu çalışmamızda genelde sürecin nasıl geliştiğini, özeld mülteci iktisatçı ve/veya kamu maliyeci bilim insanlarının katkılarını genel hatlarıyla sunmayı amaçlıyoruz.

Anahtar Kelimeler: Almanca konuşan mülteci iktisatçılar, iktisat, maliye

ABSTRACT

Compulsory immigration process of German-speaking scholars, artists, and politicians under the oppression of national socialist dictatorship comprised a large segment of the society. The number of the German-speaking refugees seeking asylum in numerous countries in the year 1933 and afterwards was much higher than that of the ones seeking asylum in Turkey. However, in nowhere was their relative importance as grand as in Republic of Turkey, and nowhere else did their work leave a lasting impression as it left in Turkey. With the help of the German scholars dismissed from Nazi Germany after 1933, it became possible for the young republic to realize its university reform. The existence of negative conditions naturally slowed down the process. For example, the rate of illiteracy in Turkey in 1930's was quite high, compared to those of the other countries where the refugees were functioning professional activities. Despite everything, it could be mentioned that the German-speaking scholars and artists came a long way in Turkey concerning the training of occupational groups and their rights, and regarding innovations and works in public sphere. This effect influenced not only the living generation of the time, but also the next generation. From this point of view, we are aiming to present the progress of the process in general, and the contributions of the refugee, economist, and /or public financier scholars in particular.

Keywords: German speaking refugee economist, economy, public finance

Tür :Araştırma makalesi
Gönderim tarihi :25.06.2018
Kabul tarihi :27.06.2018

¹ Doç.Dr., Mersin Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Çiftlikköy Merkez Kampüsü Yenişehir/MERSİN,
erdemsofraci@mersin.edu.tr